

Metodická informace 001/10/02

Zpracováno dle legislativy platné k 23.10.2002

Povinností zaměstnavatele v souvislosti se stravováním svých zaměstnanců a DPH při prodeji stravenek.

Zaměstnavatel má povinnost (dle §140 odst. 1 Zákoníku práce) umožnit svým zaměstnancům stravování ve všech pracovních směnách. Povinností zaměstnavatele je poskytnout zaměstnancům nejdéle po čtyřech a půl hodinách nepřetržité práce přestávku na jídlo a oddech v trvání nejméně 30 minut (§89 Zákoníku práce), která se od 1.1.2001 nezapočítává do pracovní doby.

Zaměstnavatel tedy není povinen zajistit stravování svých zaměstnanců, má jen povinnost jej umožnit. Záleží na rozhodnutí zaměstnavatele, zda se bude podílet na organizování stravování svých zaměstnanců, jakou formu, způsob organizace i financování sám zvolí.

Zákon o daních z příjmů v §24 odst. 2 písm. j) stanoví: výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů jsou také:

výdaje na pracovní a sociální podmínky, péči o zdraví a zvýšený rozsah doby odpočinku zaměstnanců vynaložené na: provoz vlastních zařízení závodního stravování kromě hodnoty potravin nebo příspěvky na závodní stravování zajišťované prostřednictvím jiných subjektů a poskytované až do výše 55% ceny jednoho hlavního jídla v průběhu jedné pracovní směny, maximálně však do výše 70% stravného při trvání pracovní cesty 5 až 12 hodin podle zákona o cestovních náhradách. Za závodní stravování ve vlastním zařízení se považuje i závodní stravování zabezpečované ve vlastním zařízení prostřednictvím jiných subjektů.

1. Závodní stravování zajišťované ve vlastním zařízení

Daňově uznatelné jsou všechny náklady na provoz zařízení závodního stravování kromě hodnoty potravin (náklady na spotřeby el. energie, vody, plynu, odpisy dlouhodobého hmotného majetku, čisticí prostředky, mzdy, tisk stravenek). Daňovou účinnost neovlivní ani skutečnost, že zaměstnavatel poskytuje stravování důchodcům - svým bývalým zaměstnancům. Náklady vynaložené na potraviny spotřebované pro přípravu stravy jsou daňově neuznatelné. Tržby od strážníků až do výše nákladů na spotřebované potraviny jsou výnosem, který nepodléhá dani z příjmů. Pokud je tržba z prodeje vyšší než náklady na potraviny, podléhá tento rozdíl zdanění daní z příjmů.

Poskytnutí stravování v závodní jídelně je z hlediska daně z přidané hodnoty zdanitelným plněním. Tato služba je zařazená v SKP 55.5 - Služby závodních jídelen a dodávky hotových jídel a podléhá snížené sazbě. Základem daně je částka, kterou zaměstnanec hradí svému zaměstnavateli (§14 odst.14 zákona 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty). Daň se spočítá způsobem stanoveným v §17 odst.3 zákona o DPH, tj. z částky včetně daně.

Poskytování závodního stravování je opakovaným plněním dle § 9 odst. 4 zákona o DPH. Zdanitelné plnění se považuje za uskutečněné nejpozději posledním dnem zdaňovacího

období. Provozovatel závodního stravování uplatní nárok na odpočet daně na vstupu i u potravin nakoupených pro spotřebu při přípravě stravy.

2. Závodní stravování zajišťované prostřednictvím jiných subjektů

- stravování smluvně zajištěné v zařízení jiného provozovatele závodního stravování
- dovoz stravy od jiného provozovatele závodního stravování a její výdej ve vlastním zařízení
- stravování zaměstnanců v provozovnách veřejného stravování na základě nakoupených stravenek
- závodní stravování v restauraci

Zaměstnavatel nemůže uplatnit příspěvek za zaměstnance, který odpracuje pouze část pracovní směny nebo je vyslán na pracovní cestu, při které mu přísluší stravné podle § 5 a 12 zákona č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů, neboť by se jednalo o duplicitní daňové výdaje v rozporu s ustanovením § 24 odst.1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Příspěvek poskytnutý zaměstnanci, který se nezúčastnil pracovní směny (např. z důvodu dovolené, nemoci atd.) je daňově neúčinný.

Pokud je pracovní směna delší než 11 hodin, může být poskytnut daňově účinný příspěvek na dvě hlavní jídla. Cenou hlavního jídla se rozumí cena jídla včetně poplatku za zprostředkování stravenek. Náklady spojené s dovozem a výdejem jídla při dovozu stravy od jiného provozovatele závodního jsou plně daňově uznatelné a nejsou součástí ceny hlavního jídla.

Zaměstnavatel (plátce DPH) má nárok na odpočet daně na vstupu vyúčtované dodavatelem stravování, (u nakoupených stravenek - z provize distributorů). Při stanovení daně na výstupu se postupuje obdobně jako u stravování ve vlastním zařízení. Pouze prodej stravenek - cenin není zdaniitelným plněním, protože zaměstnavatel neprodává svému zaměstnanci jídlo, ale určitou formu platidla použitelnou pro nákup jídla.

Pokud organizace poskytne svým zaměstnancům stravenky v počtu vyšším než jsou skutečně odpracované směny, nelze příspěvek zaměstnavatele na tyto stravenky u organizace uznat jako daňově uznatelný náklad. **Na straně zaměstnance je tento příjem osvobozen podle § 6 odst.9 písm.b zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů a nezahrnuje se ani do vyměřovacího základu pro zdravotní a sociální pojištění.**

Existují stanoviska odborné veřejnosti, že stravenka musí být poskytnuta zaměstnanci na příslušný pracovní den předem. Pokud zaměstnavatelé poskytují svým zaměstnancům stravenky zpětně např. v únoru zaměstnanci dostanou stravenky za pracovní směny odpracované v lednu – nejedná se u zaměstnavatele o daňově účinný příspěvek na hlavní jídlo, jelikož nesplní právě podmínku, že se jedná o příspěvek na závodní stravování.

**Zpracoval: Bc. Kotalová,
Ing. Mičulka**

Metodická informace 001/10/02

V Šenově u Nového Jičína dne 23.10.2002

Ing. Marta Mičulková